

Előfizetési árak:

Helyben, vagy postán küldve:
Egy évre 10 frt — kr.
Félévre 5 frt — kr.
Negyedévre 2 frt 50 kr.
Egy óra 1 frt — kr.
Egyes szám 5 kr.

A lap szellemi részét illető minden közlemény a szerkesztőségbe (nagy-uj-utca, 1702. sz.) bérmentve küldendő. Ide intézendők a reklamációk is.

Előfizethető helyben:

Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében, Szinay Gyula kiadó lakásán (kis-csapó-utca 383. sz.) és a szerkesztőségben — vidéköl pedig a postahivatalok útján.

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki függetlenségi párt közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj:

Négy hasábos petit sorért 5 kr.
 Nagyobb terjedelmű s többszöri hirdetések alku szerint jutányos áron vétetnek fel. Bélyegdíj minden külön beiktatásért 30 kr.

Hirdetést vagy reklámot magában foglaló újdonság sora 50 kr. Nyitléri közlemények minden petit sora 50 kr.

Hirdetések fölvetetnek Szinay Gyulánál, a szerkesztőségben, valamint Zichermann H. közvetítő irodájában is.

Név nélkül, vagy bérmentetlenül beküldött levelek nem vétetnek figyelembe.

Kéziratok vissza nem adatnak

A munkások pihenő napja.

Debreczen, febr. 2.

(N.) Közgazdasági és közegészségi jelentősége van azon theologiai kijelentésnek, hogy a világ teremtője hat nap alatt alkotván meg a világot, hetedik napon pihenni tért. A különböző felekezetek más hat napot ünnepelnek, az egyik a vasárnapot, a másik a szombatot, a harmadik a pénteket és így tovább a hét különböző napjain.

Az ünnepek alkotása az egyes egyházak hatáskörébe tartozik, a munkások pihenő napjának meghatározása pedig a parlament dolga. Az újabb kornak örvendetes jelensége az, hogy a parlamentek hova-tovább nyomatékosabban foglalkoznak társadalmi kérdésekkel és nem nézik összefont karokkal, hogy a munkásokat egyes nyereszkesdők egyének és vállalatok kimerülésig felhasználják.

A magyar parlament most tárgyalta le a vasárnapi munkaszünetről szóló törvényjavaslatot; más országokban már régen élvezik a nemzet napszamosai a törvényes védelmet. Elő jár Angolország, mely a munkást nem csak a megterhelés ellen védi meg, hanem a pihenő napon a kicsapongás és dorbézolás meggátolására hatékony óvó intézkedésekről gondoskodott.

A vasárnapi munkaszünetről szóló törvényjavaslatnak czime nem **LOTTÓ**, mert tulajdonképpen nem a munkaszünetről intézkedik, hanem a munkások védelméről, továbbá, mert sokféle munka folyik vasárnapon és ünneppon is, és végre mert számos ipari és gyári telepek az üzeme megszakítást nem tűr, sok hivatásbeli foglalkozás vasárnap is folyik.

Mindenki tudja, hogy a munka, közgazdasági és közművelődési hatásánál fogva jelentékeny szerepet játszik, a miből önként következik, hogy a munkások fizikai és értelmi erejétől függ a siker. Statistikaileg pedig be van bizonyítva, hogy a megterhelés visszás arányban van a termeléssel. Azaz, minél jobban terheljük meg a munkásokat, annál kevesebb és silányabb a termés.

Ezen szempontból kiindulva okvetlenül szükséges a pihenő nap. De van még egy másik érv, az önképzés, mert tudjuk, hogy az ismeret a munka legbiztosabb eszköze. Az önképzésre pedig egy részt tetterő, ez utóbbira testi és értelmi üdeség, a melyre csak kellő pihenés és megújulás által tehetünk szert.

Uton-utfélen azt hangoztatjuk, hogy a munka nemesít, a miből a társadalom egyoldalú következtetést vonván le, belement azon szélsőségbe, a mit megter-

helésnek nevezünk és a mi az új-kor legnagyobb büne. Mert egyrészt a termelést veszélyezteteti másrészt a haladást is, amennyiben satnyulást szül, és testi és értelmi elzűllésre vezet.

A pihenésnek kettős haszna van, a testi és szellemi erők megújulására vezet, és módot nyújt az önképzésre. Már pedig tudjuk mindnyájan, hogy mindenki holtig tanul. Azonban a mai munka rendje, a végtelen hajsza, a gőzerőre járó fizikai és értelmi munka sikertelensége mind azt eredményezik, hogy belefáradva a terhes napi munkába, teljes valónkban kimerülve, nem munkálkodhatunk önképzésünkön, a valódi szépért és nemesért nem lelkesedhetünk, a közügyekkel nem foglalkozhatunk, hanem csak silány, önös czélokra szenteljük az életet, a végtelen gazdagság álma bolygatja lelkünket.

És minthogy az államnak és az egyesnek azon életcélja egybeforrott, mely szerint a pénz mindennek alapja, virágozik nemcsak országszerte, de világszerte a pénz uralma, az emberben nem az értelmi súlyt nézik, hanem a pénzértékét, az államban nem a munka felosztás elve és a jogegyenlőség diadal-maskodik, hanem a virilis intézmény és a census.

A pihenő napnak tehát közgazdasági és közegészségügyi fontossága van, fo-

A DEBRECZEN TÁRCZÁJA.

A becsület.

(Színmű 4 felvonásban, írta **Sudermann H.**, fordította Fáy J. B. é. l. a. Először adatott a debreczeni színházban 1891. január 31-én.)

Prometheusz egyenesen az égből lopott tüzet; a német szellem ezuttal a francziától kért kölcsön, de ezzel aztán oly művet produkált, a mit Európa minden városa megtapsol. Csak épen magok a németek nem.

Legalább Berlinben betiltották **Sudermann** zseniális alkotásának »*A becsület*«-nek előadását. És mi még csak nem is csodálkozunk rajta. Hiszen e színmű — bár mélyebbre is hat s általános vonatkozásaiban az egész emberiséget felöleli — tulajdonképpen legélesebben a »*jujker*« virtusok ellen irányul. De azt aztán hatalmasan megvesszőzi.

Voltaképen az egész darab egy tárczaszerű esszé a becsület fogalmáról, és pedig kiváló színnyelven van benne kisatyrizálva a becsület azon fajtája, melyet *holmi divatos den-dyknék a hanyagul oda dobott keztyűje is szét-zuzhat*, mely szerző szerint elég jó arra, hogy tükre legyen a léhának, játékszere a henyek-

nek és szagosítója a roszhirűeknek. Ellenben felségesen van ezzel szembe állítva az a becsület, melynek helyébe szerzőnk e jelszót írja: »*Kötelesség*«, mely nem egyéb, mint egy szeméremből, tapintatból, igazlelkűségből és büszkeségből álló keverék, egyesítve az erkölcsösséggel s kötelesség teljesítés állandóságával.

Sudermann e színműve egy hatalmas társadalmi problémát dob a gondolkozók közé, de egyszersmind szemére lobbantja a társadalomnak is, a mit e részben hibázik.

Vállalkozása e tekintetben a Dumas-féle színművekre emlékeztet, sőt a kivitelben is megfűszerezi módszerét egy jókora adag bizarság. Talán épen ez az, a mitől a német társadalom annyira megrökönyödött, mikor egy színműben a katonaság s a katonai erények a nélkül vannak felhozva, hogy obligát bókokkal halmoztatnának el, sőt midőn **Brandl Lothár** ur bemutatja magát Trast grófnak s nyomatékkal hangsúlyozza, hogy ő *tartalékos hadnagy*, Trast elég vakmerő megkérdezni:

— Egyéb semmi?

S mily felséges paródiája a lovagiaskodó becsületnek az a jelenet, midőn Trast gróf az ifjú Mühlingket szándékosan megsértve, hogy ez által azonnali elégtételre kényszerítse, ez

párbajra hívja, jelezve, hogy segédeit *holnap* el fogja küldeni.

— Holnap? Hát önöknél aludni szoktak az ilyen sértésre? Mire **Brandl** tart. hadnagy ur felvilágosítja a járatlan gyarmatost, hogy ez így van megírva a »*becsület*« kodexében.

Ezek különben csak az árnyalatok. A fő cselekmény, (ha ugyan ilyenről szó lehet, mert a mi cselekmény a darabban volna, azt mind a színpalak mögött történik) a szegény Heinecke család története, melynek viruló ifju hajtását, az ifju *Alma*-t a gazdag Mühlingk kereskedelmi tanácsos fia elcsábítja s ez a bűn karjai közé veti magát, a nélkül, hogy magaviselete tulajdonképeni jelentőségével tisztában volna. Megdöbbentő e naiv romlottság, ép úgy mint azon erkölcsi színvakság, melyben a leány szülei szenvednek, kik roppant örülnek a fiatal Mühlingk Kurt ajándékainak s kik az öreg Mühlingk által felajánlott 40,000 márka »*kártalanítást*« kitörő örömmel és boldogsággal fogadják. A fiatal Heinecke, a Mühlingk Lenóra s az egész darabban a morált képviselő Trast gróf nemes jelleme éles ellentétet képez ez öntudatlan becstelenségekkel, de ellentétet egyszersmind a gazdag tanácsos családjának erkölcsi romlottságával is.

kozza az értelmi és fizikai képességet, tehát felekezeti jellege nincsen. De, hogy a pihenő nap meghozza áldásos gyümölcsét, mindazon kellékekkel ruházzuk fel, melyek a munkás osztályt megvédjék nemcsak a testi erőnek kizsákmányolásától, hanem a kicsapongástól is.

Ily elvből kiindulva nyomatékos a felekezeti jelleg, és üdvös a pihenő napnak az ünnepi nappal egybeforrásztása. Miért? Magyarázat helyett utalhatnánk egyszerűen Angolország példájára, a hol a pihenő nap és az ünnepi nap megszentelése összeesik, és a hol szigorú köztörvények tiltják ily napokon a dorbézást és kicsapongást.

Ha mi is törvényalkotás útján nem intézkedünk oly szellemben, akkor a munkás pihenő napja meg nem felel rendeltetésének, nem a testi és értelmi képességek izmosodására vezet, hanem elzűllésre. Azért szükséges a korcsmák nyitvatartását megszorítani, mert különben a pihenő munkás nem fogja családjának szentelni a szabad időt, nem fog önképzéssel foglalkozni, hanem a szesz mámorában előli testi és értelmi erejét, mert tudjuk, hogy a szesz italok túlságos használata elzűllésre vezet.

Valamely fogalomnak szerencsés elnevezése lehet véletlen, lehet céltudatos, de üdvös alkotásokat szülhet. Az angol a részegséget mérgezésnek nevezi, angolul az intoxication szó ittasságot jelent, mely elnevezésnek azon üdvös hatása volt, hogy sehol a földkerekségén hathatósabban meg nem küzdöttek az ittassággal, mint éppen Angolországban. Itt a pihenő napot korcsmákban nem töltheti a munkás, mert olyankor zárt ajtókra bukkan.

És ezen bölcs intézkedéssel elesik az önös phariseusok azon ellenvetése, hogy minek a pihenő nap, mikor a munkás hat napi keresetét a hetedik napon elfejeseri?!

Országgyűlés. A képviselőház ülése jan. 31-én. A képviselőház szombaton folytatta és befejezte a vasárnapi munkaszünetéről szóló törvényjavaslat tárgyalását s elfogadta a Svájccal kötött állategészségügyi egyezményt. A

vasárnapi munkaszünetéről szóló törvényjavaslat 3-ik szakaszánál *Szeniczey Ödön* szólalt föl s azt fejtette, hogy a parlamenti ellenőrzés a miniszteri rendelettel szemben sikeresen gyakorolható, ha a miniszter, rendeleteiről és a rendeleteiben eszközölt módosításokról a képviselőháznak jelentést tesz. Ennek a törvénybe való beiktatása iránt módosítást is nyújtott be, melyet a ház többsége elfogadott. Nagyobb vitát keltett *Szeniczey Ödön*nek az a kijelentése, mely szerint a vasárnapi feltétlen munkaszünetet a mezőgazdaságra nézve határozottan károsnak és elítélendőnek tartaná és ennek eszméjét már eleve visszautasítja. Ezután *Gajári Ödön* hívta fel a miniszter figyelmét a magyarországi nyomdászok és betűöntők egyletének a vasárnapi munkaszünetet szorgalmazó kérvényében foglaltakra s a nyomdai munkások, különösen pedig a betűszedők helyzetére. Szólt arról, hogy a törvény 2-ik §-ban foglalt azon rendelkezés, mely a munkaszünet kezdetét csakis tágabb értelmezéssel határozza meg, alkalmul szolgálhat arra nézve, hogy a vasárnapi munkaszünet ki fog játszani és ez által a betűszedők részére ezen törvénnyel biztosított óhajtott kedvezmény illusoriussá fog tétetni. A kereskedelmi minisztertől megnyugtató felvilágosítást kér az iránt, hogy a végrehajtási rendelet kibocsátása alkalmával kellő cautellákról fog gondoskodni a törvény kijátszásának meggátlása céljából. *Apponyi Albert* gr. teljesen osztozik abban, a mit az előtte szóló a betűszedők helyzetéről és ezek helyzetjavítása céljából szükséges preventív rendszabályokról mondott. — Sok tekintetben hozzájárul azon fejtegetésekhez, melyekkel *Veress József* a vasárnapi munkaszünetnek a mezőgazdasági munkákra való kiterjesztését szükségesnek jelezte. *Gróf Bethlen András* földművelési miniszter az ipari és mezőgazdasági munka közötti különbséget fejtette. — *Gróf Károlyi Sándor* azt véli, hogy az *Apponyi* és *Veress József* által javasolt irányban a mezőrendőri törvény keretében kellend intézkedést tenni. *Beöthy Ákos* a mezőgazdasági munkaszünetet *Veress József* szellemében védi, míg *Tisza István* kivihetetlennek tartja ezt, mert nézete szerint a mezőgazdasági feltétlen munkaszünetet sem a földbirtokosok, sem a mezőgazdasági munkások érdekei nem kívánják. — *Andreánszky Gábor* b. után, ki azt javasolta, hogy a mezőgazdasági munkaidő reggeli 8 órától esti 6 óráig szabassék meg, *Lás Gyula* emelt szót és támogatta *Tisza István* felfogá-

sát, mely szerint a mezőgazdaságban a vasárnapi feltétlen munkaszünet nemcsak felesleges, hanem oly természetű intézkedésnek mondható, mely határozottan a mezőgazdasági helyzet hátrányával járna. *Baross Gábor* kereskedelmi miniszter hangsúlyozza, hogy a mezőgazdasági munkaszünet kérdését ezen törvény nem érinti, mert csakis az ipari munkát vette tekintetbe. Hozzájárul azon módosításokhoz, melyeket *Ulmann Sándor* és *Emich Gusztáv* adtak be. — *Gajári Ödön* felszólalásával szemben kijelenti, hogy a törvény végrehajtására vonatkozó rendeletben gondot fog fordítani arra, hogy sem általánosan, sem pedig főleg a nyomdai munkásokat illetően, a kiknek helyzete neki is szíven fekszik, a törvénynek rendelkezése kijátszható ne legyen. A törvényjavaslat többi szakaszai *Kemény János*, *Varasdy Károly* és *Molnár* felszólalásai után hosszabb vita nélkül szavaztattak meg. A Svájccal kötött állategészségügyi egyezmény tárgyalásakor *Emich Gusztáv* előadónak bevezető beszéde után *Irányi* felszólalt s a törvényjavaslat címének némi módosítását kérte. *Kaas Ivorbáro* a marhajárlatoknak magyar nyelven való kiállítását sürgeti, mire *Bethlen András* gróf földművelésügyi miniszter megjegyezte, hogy a marhajárlatok magyar nyelven lesznek kiállítva és a járlatok átíratozása történik csupán német nyelven, kiűntetésével annak, hogy az állategészségügyi törvények és szabályok a járlatot kiállító községben megtartva lettek. A ház mellőzi *Irányi* módosítványát s a törvényjavaslatot változatlanul fogadta el. Az ülés végén *Mohay Sándor* interpellált a Gyulafehérvárt történt katonai vérengzés ügyében. Legközelebbi ülés kedden d. e. 10 órakor. Napirend: az ipari és gyári alkalmazottaknak betegség esetén való segélyezéséről szóló törvényjavaslat.

* *Mohay Sándor* interpellációja így hangzott:

1. Van-e tudomása a miniszterelnök annak arról, hogy f. hó 19-én Gyulafehérvárott, a »Hungária« szálló kávéházi termében egy cs. és kir. tüzértiszt, egy ott mulató polgári egyénre kardját emelve, őt fején megsebesítette?

2. Szándékozik-e a miniszterelnök ur ez esetben szigorú megvizsgálata iránt intézkedni.

Az interpellatio kiadatik a miniszterelnöknek, a ki ad rá holmi se hideg, se meleg feleletet, azzal ezen újabb katonai botrány ügye épp úgy elalszik, mint a mily szépen elaludtak a korábbi számos botrányok s a tettes — szokás szerint — most is büntetlenül marad!

A darab megoldása csak részben engesztel ki. Megfejtetlen kérdések maradnak fenn a hallgató számára, ki fölött mondjon kárhozható ítéletet? a köztisztelőben álló Mühlingk kereskedelmi tanácsos ur, előítéletekben vele egy vívású büszke neje, a léha *Kurt*, a nevetséges *Brandl*, a szerencsétlen *Alma*, vagy műveletlen családja felett-e?

A közönség ítélete sokféle-kép fog megmogszani, egyben azonban össze fognak találkozni a vélemények: az elismerésben a zseniális szerző s darabjának fényes sikere iránt.

* * *

S most pár szót az előadókról. Az előadás általában véve folyékony, kerekded volt. Az egyes szereplők egymással vetélkedtek szerepeik kiaknázásában. *Csikó* Róbert szerepében zajos sikert aratott s a nagyobb drámai kitörésekben valóban kitűnően alakított. Am nem mondhatjuk ezt el felső jeleneteiről, a mikor nem elég élénken adta vissza a haza jött fiu örömet, a viszontlátás gondtalanságát. *Balassa* Trast gróf szerepében mindvégig discret, imponáló egyszóval kifogástalan. *Góth* a hitvány *Kurt*ot jelesen ábrázolta. *Bérczi* a *Lothár* szerepének komikumát meglehetősen

kiaknázta, azonban mozdulataiban sok a szegletesség, a mi egy bonvivánt-nak nem válik előnyére. *Püspöki* az öreg Heinecke cynismusát jámbor ostobaságát elég jól eltalálta, a Mühlingkkel való jelenetét azonban elfelejtette megjátszani. A 40.000 forint feletti örömet, a tanácsos urral való fraternizálást nem tüntette elő elég élénk színekkel.

Mátrai Mühlingk szerepében teljesen bevált. *Hegyessi* a komikus *Stengl* egy pár ügyes jelenetével derűtséget keltett s *Hatvani* a durva asztalost jól ábrázolta.

A szép nem játék tekintetében ezuttal háttérben maradt. *Lásznénál* jobb Heineckénét már képzelnél sem lehet, ő kifogástalan volt. *Palotai Piroška* igen szeretetre méltó, igen kedves volt a *Lenora* szerepében, am konstatáljuk, hogy e szerep nem az ő temperamentumához való, mert e szerepben imponálni kell. *Tájkerti Berta* meg nagyon szép volt az *Alma* szerepében, de nem ártott volna kevesebb szépség és valamivel több — művészet. E szerepet *Palotay* remekül csinálná. *Konkoly Emilia* pedig igen szívtelen és színtelen anyának bizonyult az *Amália* kicsiny, de annál fontosabb alakításában. *Vertán Anna* a romlott lelkű *Augusz-*

tát nem tüntette élénk, csak kiabált a discetio rovasára.

Am e kifogások nem csökkentik a különben jó előadás értékét, melyet mindvégig élvezettel halgatott, csodált és tapsolt a színházat mindkét estén zsufolásig megtöltő közönség; ez által is beigazolvva, hogy jó darabokra, jó előadásokra mindig volt és mindig lesz Debreczenben közönség.

Luczi Feri.

A forró földöv florája.

Írta és a »Csokonai-köre« jan. 29-iki estélyén fölolvasta:

Dr. Konézy Gyula.

(Folytatás.)

Van ok és mód, amelylyel leveles fa is maradhat örök zöld a tropus alatt. Mint p. o. az ausztráliai *Eucalyptus*. E fa 120—150 méter magasságu törzsén olyan levelekből álló koronát visel, mint a mi fáinké a milyen. Ez pedig úgy védekezik a meleg ellen — a mi abban a magasságban már kisebb — hogy levelet mindég éllel fordítja a nap felé.

Minél melegebb a levegő, annál több viz gőzt képes magában tartani. A meleg éghajlat

Az olasz kormány bukása. Váratlanul jön Rómából azon hír, hogy az olasz kormány megbukott. A bukás a jan. 31-diki ülésen történt, melyen az olasz képviselőház tárgyalás alá vette a behozatali vámok és a szeszgyártásra kivetett illeték felemeléséről szóló törvényjavaslatot. *Grimaldi* miniszter a javaslatot védte. *Crispi* miniszterelnök kijelentette, hogy a kormány megfontolás tárgyává fogja tenni, volna-e még több megalkarítás eszközölhető. Aztán így folytatta a miniszterelnök: Az a politika, melyet 1875-ig követtek, szervilis politika volt a külfölddel szemben (Nagy zaj, közbekiáltások.) Az elnök nyugalomra inti a házat. *Crispi* miniszterelnök világos szavazatot kíván, oly becsületes férfiehez méltó, ki akarata ellenére marad meg helyén. *Luzzetti* kijelenti, hogy nem szavazza meg a javaslatot, minthogy *Crispi* oly személyiségeket sért, kiket szülő egész életében leginkább tisztelt. *Crispi* miniszterelnök azt válaszolja, hogy ő senkit sem akart sérteni, legkevésbé *Minghetti*. Ezután *Ville* határozati javaslatot nyújt be, melyhez a kormány is hozzájárult s mely szerint a ház a kormány nyilatkozatait tudomásul veszi. *E határozati javaslatot a ház 186 szavazattal 123 ellenében elvetette és elhatározta, hogy nem kezdi meg a részletes tárgyalást.* Erre *Crispi* miniszterelnök kijelenti, hogy ki fogja kérni a király parancsát. Együttal kéri a házat, hogy egyelőre napolja el üléseit. Az ülést este negyed 9-kor bezárják. A képviselőház ülése után *Crispi* miniszterelnök a Quirinálba ment, hogy *bejussa a királynak a kabinet lemondását.* Parlamenti és politikai körökben szerfölött nagy az izgatottság.

BELFÖLD.

Főispáni beiktatás. B. Rosszner Ervin, Hontvármegye új főispánja, ki nagyváradi jogtanárból lett képviselővé, képviselőből pedig főispánná (tehát még miniszter is lehet), jan. 31-én iktattatott be — a szokott fényvel — hivatalába Ipolyságon. Őszintén kívánjuk, hogy az új főispán minél rövidebb idő alatt feleltesse el Hontvármegyében a *Majthényi avarát.*

Baross Gábor kereskedelmi miniszternek most alig lehet egyéb dolga, mint a sok üdvözlő és bizalmi iratnak és táviratnak az olvasása. Legközelebb az E. M. K. E. igazgató választmánya intézett hozzá üdvözlő sürgőnyt, melyben bizalmunkat fejezik ki Baross iránt az osztrákok indokolatlan támadásával szemben.

Választási mozgalom. Trencsénvármegye kisértés-új helyi választó kerületében, melyet az elhunyt gr. Csáky László képviselt, Zmeskál Zoltánt jelölték képviselőnek. Zmeskál

— ki mersekelte ellenzéki — már meg is tartotta program-beszédét.

Királyi kihallgatás lesz folyó hó 5-én és azután minden hétfőn és csütörtökön a budai kir. palotában. Az első kihallgatásra matól kezdve lehet a kabinet-irodában jelentkezni.

A horvátok elszakadási törekvéseire mutat azon hírlapi közlemény is, mely *Simor* halála alkalmából a horvát ellenzéki párt német nyelvű lapjában jelent meg. E lap ugyanis a horvát egyháznak Magyarországtól való emancipációját sürgeti. E végből azt indítványozza, hogy a zágrábi érseki székek legközelebbi betöltésekor az érseket „Horvátország primása” címmel kellene fölruházni.

Strosmayer és a magyar nyelv. A szabadelvű kör legutóbbi ülésén, mint a „N. W. Abendblatt”-nak Budapestről távirják, egy czimszalag keltett élénk megütközést. Az Eszterházy-család levéltárából okmányok tételnek közé, melyek az ország összes notabilitásainak megküldetnek. A mű első két kötetét *Strosmayer* püspök is minden ellenmondás nélkül elfogadta, de a harmadik e megjegyzéssel érkezett vissza: „Magyar közlemények elöböl nem fogadtatnak el.” Az ügyet hir szerint a parlament elé viszik.

Hihetetlen! A budapesti egyetemi ifjuság tegnap a nemzeti tornacsarnokban gyűlést akart tartani, hogy a *Baross* miniszterhez intézendő felirat és a fáklás-zene ügyében tanácskozzanak. E gyűlés megtartását azonban a budapesti főkapitány nem engedte meg s erre vonatkozólag a következő végzést hozta: „A testvér egyetemnek nevében beadott — egy nyilvános ifjusági gyűlés megtartására vonatkozó — kérvénynek hely nem adható mert ily gyűlés és a vele cselba vett ténykedés nem önálló polgároknak semmi körülmények közt meg nem engedhető. Török János s. k. kir. tanácsos főkapitány.” Ha az ifjuság valamelyik ellenzéki vezér mellett akarna tüntetni, s a gyűlést nem engednék meg: azt még meg tudnók magyarzni, — de hogy egy miniszternek szánt tüntetés elébe vet akadályokat a rendőrség: ezt igazán nem értjük!

KÜLFÖLD.

Az olasz kulturharcz. Az olasz politikai világot élénk mozgalomban tartja a hir,

hogy a kormány újabb törvényjavaslatokat akar a parlament elé terjeszteni, melyek éle a pápa ellen irányul. E hir azonban teljesen alaptalan, legalább így mondja egy felhivatalos római jelentés. A püspökök exekvaturája tárgyában készül ugyan törvényjavaslat, de ez nem pápa ellenes, mert *Crispinek* most egészen más dolga van, semhogy a papsággal újabb viszályt akarhatna felidézni (?)

Bismarck Herbert Rómában. Bismarck Herbert gróf jan. 30-dikán Rómába érkezett és a „Quirinal” vendégfogadóba szállt. A gróf meglátogatta *Crispi* miniszterelnököt, a ki akkor épp a képviselőházban volt. *Crispi* később viszonzta a látogatást és fél óráig maradt Bismarcknál, kinek tiszteletére ebédet adott, melyre valamennyi miniszter hivatalos volt.

Oroszok és francziák. A „Kölnische Zeitung”-nak azt jelentik Pétervárról, hogy a moszkvai franczia kiállítás alatt az orosz kormány jóváhagyásával négy franczia tudományos expedíció fogja *Girard* vezetésével Oroszország közgazdasági és ipari viszonyait tanulmányozni, hogy beszerezze a szükséges anyagot az új franczia-orosz kereskedelmi szerződés előmunkáitára.

A chilei polgárháborúról a kormányra nézve most már kedvezőbb jelentések vannak. *Iquique-t* *Balcameda* pártbetei visszafoglalták. A lázadók *Lapena* felé vonultak, hol azonban a kormánynak 5000 főből álló csapatai által visszaverettek és az ütközet után *Lanoria* felé kényszerültek vonulni. Egy new-yorki sürgöny szerint, egy ottani czég a következő kabelsürgőnyt kapta: „Valparaiso, jan. 28. A lázadó tömeg, az összes kikötőkben, melyeket megtámadott, visszaverett.”

Charles Bradlaugh, az angol alsóház radikális tagja, 57 éves korában elhunyt. Iratai rendkívül éles szellemről és fényes meggyőző képességről tanuskodnak.

Katonai lázadás. *Lisszabonból* jelentik, hogy *Opportóban* lázadás tört ki; három ezred lázadt föl. A mozgalom köztársasági jellegű. A lakosság nem vesz részt a zendülésben. A kormány csapatai körül-zárólták a zendülőket s bizonyosnak látszik, hogy a zendülés csakmar el lesz fojtva.

Spanyol katonák lemészárlása. Mint *Nevyorkból* távirják, a *Karolina* sziget bennlakói a spanyol katonaságon újabb mészárlást követtek el. Vérengzésüknek 90 katona esett áldozatul. A spanyolok vezére kétségbeesésében agyonlötötte magát.

FARSANG.

Emke bál.

— febr. 1.

A Emke debreczeni fiókja fényes bált rendezett tegnap a *Bika-szálloda* disztermében.

E bál iránt már hetek óta rendkívül érdeklődött a debreczeni közönség s ez érdekös oly fényessé és népessé tette a bált, melyhez hasonlót csak ritkán lát Debreczen városán.

A bál fényét nagyban emelték erdélyi vendégeink. Heten jöttek hozzánk: gr. *Bethlen Gábor*, H. *Gaal Domokos* alispán, *Merza Lajos* az Emke főpénztárnoka, *Szekula Ákos*, *Palóczy Lajos* és *Peierle Róbert*, kik ott voltak a bálban. A fiatalja pompásan ropta a táncot kora reggelig, mert a debreczeni szép leányok szemét szurtak ám nekik — még ki tudja? Semmit sem lehet tudni. . .

A tánchoz két zenekar játszott. A csárdásokhoz a *Rózsa* Károly kitűnő zenekara, a kör-táncokhoz pedig a katonazenekar. A négyeseket 84 pár táncolta. Egyszóval az Emke bál rendkívül fényes volt és pompásan sikerült; jökevényben nem volt hiány, hiszen reggeli hat óráig kitörös kedvben mulatott az aranyfiatalság.

levegője tehát sokkal több vizpárt tartalmaz, mint a mienk. Ez aztán az oka annak, hogy a forró égalj növényei nagyon hajlandók és gyakran kénytelenek az életköhöz szükséges vizet a levegőből venni.

Sőt vannak növények, amelyek kizárólag csak a levegőből élnek. Nagy kár, hogy ezt el nem tanulhatjuk tőlük. Ezek a növények rendszeren a fákban laknak, anélkül, hogy azokból táplálkoznának, mint az élősdiek.

Az ilyen növényeket ezen életmódjuk miatt epidendronoknak, — fán lakóknak — nevezik. Ezek közül nem egy bámult ritkasága az üvegházaknak nálunk is.

A Kosbor félek — Orchideák, a melyeknek terebélyes alaku — majd halálftót, majd lepkét, vagy éppen a legnagyobb földi hatalmasságot, a papucsot — mimelő virágai méltó büszkeségét képezik minden műkertésznek. — Ezen Orchideák jó részének magva bejut egy fa kérgének repedésébe, ott megapaszkodik s míg számtalan vékony, de nagy erővel bíró gyökereit szabadon csingeti a levegőben: tisztán a levegőből építi fel lombzatát és pompás virágait.

Valószínűleg látták már Önök, hogy a víz partján álló fűzek, ha törzsüket egy ideig víz

borította: a víz színeig számtalan hajszál-gyökeret nevelnek. — Miután a víz tükre a meleg éghajlat alatt még nagyobb hatások között ingadozik, kérdés, ott is így viselkednek-e a fák? Az természetes, hogy a melegebb vízben a korhadás gyorsabb.

Ott tehát a fa kikerüli azt, hogy törzse a vízbe érjen. — P. o. az *Iriarte*, egy palma fa, amely folyóvizet árterületén nő, abban a magasságban, ameddig a víz felszokott nőni, 8—10 lefelé szétterő gyökeret bocsajt s ezeken állva törzsét a víz felé emeli.

A *Mangrove* fa állandóan mocsár lakó. — Ez is csak a gyökerein áll, törzse a víz rendszer színe felett magasabban van. — Ha e fa magvait a vízben hullatná, ott azok elrohadnának. — A fa tehát biztosítja a faj fennmaradását a következő módon. A *Mangrovenak* olyan magva van, mint a *Bignóniának*, a melyet nálunk általában diák szivar-neven ismernek.

Mikor a hosszú, pálcza alaku mag, a melynek hegye nehezebb, a fáról leesik, bele ékeződik a víz fenekébe s alsó végén gyökeret hajt, felső végén, csucsán lombot fakaszt s igyekszik gyökereivel a víz színe felé emelni a törzsét. (Vége köv.)

A bál tíz órakor kezdődött meg, a Rákóczi hangjai mellett.

A hölgyek névsora következő: gr. Bethlen Mikó Róza grófnő, gr. Degenfeld Józsefné, Bolla Kálmánné, Bekényi Péterné, Bosznai Károlyné, Bolla Györgyné, Buzás Elekné, Berger Mórné, Czeglédi Györgyné, Dömsödi Ferenczné, Draveczkyne, Dömök Béláné, Donogán Miklósné, Domján Istvánné, Dezső századosné, Dezsői Józsefné, F. Ujházi Mária, Györfi Aladárné, Jármí Elekné, Irsai Miklósné, Jablonczai Kálmánné, Katz Józsefné, Klein Aladárné, Kovács Gáborné, dr. Király Ferenczné, Kiss Bálintné, Horváth Györgyné, Mészáros Józsefné, Medve Kálmánné, Muraközi Lászlóné, dr. Magos Györgyné, Naszay Józsefné, Nagy Józsefné, Nagy Elekné, L. Nagy Bálintné, Liechtenstein Józsefné, dr. Oláh Miklósné, Steinacker Sándorné, Sáni Béláné, dr. Sárvári Gyuláné, öz. Szabó Gáborné, Szücs Kálmánné, br. Sinnyeiné, Szikszai Gyuláné, Tordai Gáborné, Tikos Istvánné, öz. Udvarhelyi Kálmánné, Vecsey Imréné, Zeilik Istvánné asszonyságok; Balácsi Biri, Buzás Eszti, Bolla Miczi, Bekény Anna, Bernáth Flóra, Breckner Ida, Csák Amália, Dienes Karolin, Draveczky Margit, Gróf Margit, Harsányi Gizella, Emmert Antónia, Ferenczy Margit, Fehér Mariska, Fényes Szeréna, Király Ilona, Katz Irén, Kiss Mariska, Lamprecht nővérek, Lehoczky Ilona, Mészáros Apollónia, Mészáros Paula, Matkovic Anna, Naszai Elza, Nagy nővérek, Soltész Mariska, Steinacker Viola, Váradai Szabó Juliska, Zeilik Terezia, Zim Paula.

A bálban megjelentek az erdélyi vendégek kívül, gr. Degenfeld József főispán, Raszó Gyula alispán, Simonffy Imre polgármester, Boczkó Sámuel főkapitány, Bobori ezredes, Bolla százados, Karap Mór és még sokan a debreczeni notabilitások közül.

Ujdonságok.

* **Ezüst-kehely Thaly Kálmán-nak.** Bay Ilona urhölgy, a lelkes honleány, ki irodalmi téren is szép nevet szerzett magának, Lőrincsik László helybeli arany-művesnél gyönyörű kivitelű ezüst-kelyhet készíttetett, melylyel Thaly Kálmánt, városunk első kerületének orsz. gyűl. képviselőjét, lepte meg. A serleg fedelén II. Rákóczi Ferencz czimere áll aranyból előállítva, nevezetesen: egy arany kerék, köröskörül rubin kövekkel kirakva, a kerék küllői smaragd és gyémánt kövekkel ékítve, felette egy fej és nyak nélküli sas, két szárnyal. A kehely egyik oldalán e remek metszett sorok olvashatók: Thaly Kálmán-nak, II. Rákóczy Ferencz kora megírójának, a kehely másik olvasható: Rodostó 1888. október 6. E serleg Thaly Kálmánnak bizonyára legkedvesebb emléktárgyai közé fog tartozni.

* **A királyi táblák.** A kir. ítélőtáblák személyzetének kinevezésére vonatkozó felsőbb elhatározás a hivatalos lapban közzétételt. Kinevezettek a budapesti ítélőtáblához alelnökké: Sárkány József jelenlegi budapesti ít. táblai alelnök; továbbá tanácselnökké a budapesti ít. táblához: Barta Béla jelenlegi budapesti ít. táblai tanácselnök, Polgár Ignác jelenlegi budapesti ít. táblai tanácselnök, Gecző János jelenlegi budapesti ít. táblai tanácselnök, Vavrik Béla jelenlegi budapesti ít. táblai tanácselnök; a debreczeni ítélőtáblához: Csathó Zoltán budapesti ít. táblai bíró és Szél Farkas budapesti ít. táblai bíró; a györfi ítélőtáblához: Vági Mór budapesti ít. táblai bíró és Zoltán Géza budapesti ít. táblai bíró; a kassai ítélőtáblához: Kriszt János jelenlegi budapesti ít. táblai tanácselnök és Bernáth Elemér budapesti ít. táblai bíró; a kolozsvári ítélőtáblához: Schneider József jelenlegi marosvásárhelyi ít.

táblai tanácselnök és Keppes Miklós budapesti ít. táblai bíró; a marosvásárhelyi ítélőtáblához: Fekete Fábó jelenlegi marosvásárhelyi ít. táblai tanácselnök; a pécsi ítélőtáblához: Cseresznyés Sándor nagykanizsai törvénytudó elnök; a pozsonyi ítélőtáblához: dr. Laszy József budapesti ít. táblai bíró; a szegedi ítélőtáblához: Bernáth Géza budapesti ítélőtáblai bíró és Gottl Ágoston budapesti ítélőtáblai bíró; a temesvári ítélőtáblához: Horváth Jenő budapesti ítélőtáblai bíró és Fluk Ádám budapesti ítélőtáblai bíró; ki nevezettek végül kir. főügyészekké: a budapesti főügyészséghez: Kozma Sándor jelenlegi budapesti kir. főügyész; a kolozsvári főügyészséghez: Vita Sándor jelenlegi marosvásárhelyi kir. főügyész; a szegedi főügyészséghez: Lobmayer István ujvidéki kir. törvénytudó elnök; a kassai főügyészséghez: Sárvy Iván budapesti ítélőtáblai bíró; végül a debreczeni főügyészséghez: Csérna Vincze budapesti főügyészségi helyettes.

A debreczeni ít. tábla bírái lesznek: Nyers Lajos, Tamássy Béla, Horváth Dezső, Sztanczek János, Draveczky Adorján, Hieronimy Béla, Egri Kálmán, Naményi József, Comanescu Sándor, Garaman Jenő, Danilovics Elek, Kovács Antal és Naszody Iván jelenlegi budapesti kir. ítélőtáblai bírák, továbbá Mérey Ottó nyitrai és sárói Szabó L. kecskeméti kir. törv. jelenlegi bpsti kir. ítélőtáblai kisegítő bírák. Fordítólul kinevezetett Kozmancza Péter, segéd-fogalmazóul Hilián Jenő, iroda-tisztekké Thoroczky Kálmán és Brinke Ede jelenlegi budapesti kir. ítélőtáblai irodatisztek, — irnokokká Jezernyitzky János és Deák Ferencz jelenlegi budapesti kir. ítélőtáblai járulokok nevezettek ki, — elnöki titkárrá pedig Pálffy István jelenlegi maros-vásárhelyi kir. ít. táblai elnök lett.

* **Erdélyi vendégeink,** kik az Emke báljára érkeztek Debreczenbe vasárnap hajnalban, a főispán vendégei voltak vasárnap délelőtt. Ebéd után sétát tettek a városban, este pedig a színházban a »Bezület« két felvonását megnézték s felmentek a bálba. Itt láthatólag igen pompásan mulattak reggel 6 óráig. Ma délelőtt ismét sétát tettek a városban. Bethlen gróf főispán ma látogatást tett Simonffy polgármesternél. Ma este fognak elutazni vendégeink.

* **A mi bálunk.** A debreczeni függetlenségi párt bálja f. hó 10-én tartatik meg a »Margit-fürdő« vendéglőjének dísztermében. A bálra már minden előkészület meg van téve s a bál, mely a debreczeni polgári osztály találkozója szokott lenni, előreláthatólag igen látogatott lesz. A meghívók már szétküldettek s a rendezőség főlkéri mindazokat, a kik tevédségből meghívót nem kaptak volna, de arra igényt tartanak, hogy ez iránt a függetlenségi körben sziveskedjenek jelentkezni.

* **Közgyűlés.** A debreczeni iparos ifjak önképző- és betegsegélyező egyesülete tegnapi d. u. 4 órakor tartotta rendes évi közgyűlését Lőrincsik László elnöke alatt. Grünwald József titkár felolvasta az évi jelentéseket. E szerint az egyleti pénztár múlt évi tiszta bevéte 834 frt 32 kr., kiadása pedig 1210 frt 61 kr., — tehát 375 frt 97 kr. hiány mutatkozik a pénztárban. A könyvtárban van 595 önálló 817 kötetben és 33 különböző folyóirat — összesen tehát 850 kötet. A könyvtári tagsági díjakból befolyt 394 frt 24 kr. Az egyleti szállót 1531 átutazó segéd vette igénybe, kiktől 1531 forint 10 kr. szállásnév folyt be. A múlt évben folyt be. A múlt évben volt az egyletnek 29 rendes tagja, mely szám ez évben 32-re emelkedett. A betegsegélyező-egylet 12 beteg iparost segélyezett; ezek közül egy meghalt. Az egylet összes ingóságainak értéke 1200 frt. Az egyleti dalkör iránt örömdetes érdeklődés tapasztalható a tagok között. A jelentések tudomásul vétetvén, Kiss Sándor Ferencz könyvtárnoknak

öt éven át tanusított buzgó működéséért jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak. Ezután a következő eredménynyel ment vége az egyleti tisztviselők választása: Elnök *Beke Mihály*, alelnök *Lőrincsik László*, titkár *Grünwald József*, másodtitkár *Kubacska István*, könyvtárnok *Kiss Sándor Ferencz* és *Nosztray Lajos*, jegyző *Surina Sándor*. Az egylet tiszteletbeli tagjainak egyhangulat megválasztottak: *Thaly Kálmán* és *Kőrössy Sándor*. (Hogy illik ez össze? Szerk.) Ezzel a közgyűlés véget ért.

* **Felhívás** az 1848/9-iki öreg honvédekhez. Bajtársak, már egy éve, hogy az elnök leköszönt nekünk nem szabad széthullanunk, mint az oldott kéve, mert nekünk istápolnunk, és ha eljön utolsó óránk, tisztességesen el kell takaritanunk egymást; jön az országos központi gyűlés Budapesten, hol a szenvedő öreg honvédek segélyben részesítik, ha a kellő intézkedéseket megtehetjük. Tehát jöjjetek össze márcz. hó 1-ső napján reggeli 10 órakor a csizmadia szímben, elnököt, jegyzőt, pénztárnokot, valamint tizenhárom egyenruhás honvédet, kik végtisztességtételre szoktak kivonulni, megválasztani. Debreczen, 1891. február 2. *Sebes György*, mint 1848/9-iki honvéd. (Felkérjük t. laptársainkat ezen újdonság átvételére.)

* **Német alaposság.** A lipcsei »Illustrirte Welt« kezünkbe akadt múlt évi egyik számában Bergen Pál német tudós »Eine österreichische Seestadt« czim alatt mutatja be hazánk gyöngyét Fiumét. Egy 1741-iki Bécsben kiadott nagy hiteli tudományos földíráti műből azt olvashatjuk Debreczen városról, hogy »Debreczin ist eine grosse Stadt, in Nagy-Kaloe Comit, nebst Walachei«, — azonban ezt a másfél száz évvel ezelőtt írt a bécsi professor. De hogy manapság, egy tudós német azt írja Fiuméről, hogy ez egy osztrák tengeri város, ehhez már kívánatlik egy kis adag tudomány ismeretlenség. Ilyen alapon mi is állíthatók, hogy München vagy Drezda porosz város.

* **Mérték hitelesítése.** A magy. kir. földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter rendeletéből hitelesíthetők az olyan mértékek, melyek az 1874. év 9334. sz. a., kiadott szabályrendeletnek különben megfelelnek. Továbbá az olyan 2 literes, 1 literes, 0,5 l., 0-1 l., 0-2 l., 0-1 l., 0-5 l., 0-2 l., és 0-0 l literes üvegpalaczkok, a melyeken az ürtartalom határa a palaczk nyakán egy vízszintes, legalább is 1 cm. hosszú vonással maradandólag van van jelölve az ürtartalom eltérésére a 2 l és 1 liternél $\frac{1}{400}$ részénél a 0-5 l., 0-3 l. és 2-1-nél az egész $\frac{1}{500}$ részénél, a 0-1-től lefelé tartalomnál pedig az egésznek $\frac{1}{100}$ részénél nem nagyobb. A palaczk szája. és a jelzés közt legalább is 3 centiméternél tér legyen. — Hitelesíthetők végre olyan 1 l., 6,5 l., 0-3 l., 0-2 l. poharak, a melyeknél a mérték határa egy vízszintes, legalább is 2 cm. hosszú vonással maradandólag jelölve, s a különbség az egész $\frac{1}{400}$ részénél nem nagyobb.

* **Utca-szabályozás.** A városi tanács közhírré teszi, hogy az építési és szepítési bizottság által betárgyalt, az egész városra kiterjedő utca-szabályozási tervezet, a folyó évi február hó 1-ső napjától számított 30 napig közzemlére a mérnöki hivatalnál kitétetni rendeltetett és felhivatik a városi lakosság, hogy a szabályozási vonalakra vonatkozó észrevételeiket a folyó évi márczius 10-ik napjáig adja be. A mérnöki hivatal utasított, hogy az érdeklődőknek a szabályozási tervezetet mutassa meg és a kívánt felvilágosításokat adja meg.

* **Automatikus köszöntés.** A yankee-képzület legújabb terméke ez, mely a sokszor kellemetlen vagy egészségtelen kalaplemezestől menti fel az embert. Ha például valaki ismerősevel találkozik, kit köszöntenie illenék, nem tesz egyebet mint megránt egy kis zsinórt: mire a kalapon nyílás támad, melyen át egy gentleman ugrik elő és meghajlja magát. New-Yorkban ez a kalapforma már nagy elterjedésnek örvend.

Miskolczi János.

Egy szerény, de mégis érdemes, jeles név az, mely gyászkeretbe foglalva jelen gyászírunk címét kezezi. **Miskolczi János**, a helybeli ref. egyház leány-tanítója 40 évi áldásos működése után ma reggeli 7 órakor örök alomra zárta be szeméit. Hány száz, meg száz derék asszonya és leánya városunknak fogja e hirt kegyeletes érülettel s őszinte részvétellel hallani, kik ott nyerték oktatásukat a kis-csapó utcai leány-iskolában attól a jószágos, nemes szívű, szelíd öreg tanítótól, kinek ajkain ma már elnémult az emberi műveltség igéit hirdető oktatás s megtért az enyészett ama csendes hazájába, hol már korábban elköltözött kedvesei várnak az Istenben boldogultra. Ám sokáig fog élni az ő áldott emléke a reá hálás szívvel gondoló hű tanítványok lelkében s neve ott ragyog azon jők között, kik életüket, lelkök jobb részét a közjónak: az emberi szellem fejlesztésében lankadatlan buzgalommal teljesített nemes hivatásnak szentelték. 65 évet élt. Halálát két gyermekén *Ottil*, Sztruhár György állami tanító neje s *László*, gáborjani ref. lelkészen kívül gyászolják nagyszámú tisztelői, barátai s rokonai. Köztőlük sógornője *Förgács Eszter*, ki a roskatag öregnek elte alkonyán hű gondviselője, nemes szívű gyámola volt. Béke a megboldogult poraira!

Az üdv hadseregéről. Érdekes az a mód, a melylyel az »üdv hadserege«, ez a nem nagyon régi, de már eléggé elterjedt rajongó angol felekezeti istentiszteletei közben új meg új tagokat edesget kebelébe. Ha a fölnudulás már a legnagyobb fokot érte el, a vasizzásig hevült, akkor azután kérdéseket intéznek a hűbánó gyülekezethez. A »tábornoki kar« felszólítja a félelemmel telt lelkeket, hogy maradjanak; a többiek mehetnek. Senkisémmozdul. A gázt eloltják, csak néhány láng pislog. Egyik ének a másikat, egyik felszólítás a másikat követi. Könyv áztatja a terem padlóját. »Jertek! Jertek!« kiáltja a parancsnok vagy parancsnoknő. »Jertek! Mentsétek meg magatokat.« Senkisémmozdul. »Tehát senkisémmakar megmenekülni?« — Zokogás. — »Ma este talán a világ vége van! Mi lesz belőletek?« — Erősebb zokogás. — »Ha ti ma este elutasítjátok az üdvösséget, talán örökre el vagytok veszve!« — Söhajtasok és zokogás. Most az ezredes merően rá néz a még meg nem tért jelenlévőkre. És ezek érzik a parancsoló, fűrkésző szemek magnetikus hatását. A felszólítások ismétlődnek. »Jertek! Mentsétek meg magatokat! Bátorság! Térdre! Térdre!« — Némelyek előlépnek és támoanyagva, kábultan térdükre rognak. A tiszték és tisztók hozzájuk lépnek, a szerencsétlenek fölé hajolnak, a kik magukon kívül vannak, és megesküdtek őket, hogy Jézusnak adják magukat. »Mentsétek, adjátok meg magatokat! Mondjátok utáunk ezt az imát! Terdeljétek.« Most fellépnek, a bűnbánók közé és kinyilvánítják, hogy megmenekültek. A terítés be van fejezve.

Meissonier meghalt. Meissonier, a hírneves francia festőművész, kinek képei mesés arakon keltek el, 76 éves korában tüdőcongostió következtében elhunyt. Meissonier (Jean Louis, Erneste) született 1815-ben Lyonban. Több képe Gusztáv Adolf korabeli alakokat ábrázol, míg a legtöbb festménynek tárgyát a 18-ik század közepén élt polgáros-tály életéből merítette. Képeinek esetkezelése bámulatos apróságuk dacára biztos s határozott s a legapróbb részletekig tökéletes kivitelű mutat. Budapesten utójára a magánképtárakban levő festmények néhány év előtti kiállításán bámulták meg Meissonier négy apró képét, melyek közül kettő Spinger báró (fel millió fitra biztosítva), egy Károlyi Alajos (a zászlótartó) és egy Windischgraetz herceg tulajdona volt. Egyik képe, mely nagy Napoleont vesztett seregével hazatérőben tünteti fel 800.000 frankon kelt el. Párisban több év előtt műveiből kiállítás rendeztek, a melynek értéke 40 millió frankra volt biztosítva. Párisban, a hol nemrég a régi Salontól különválva több elvtársával új Salont nyitott meg, számos művész-társra utánozta modorát, de a mester még csak meg sem bírta közelíteni.

Uj egyület. A »Zion« debreczeni betegsegélyző egyület tegnapi alakuló köz-

gyülésén. Az egyület nem alamizsnát, hanem a kölcsönös segélyezés elvén alapuló támogatást akar nyújtani tagjainak, midőn azok segélyre szorulnak. Az új együletnek, mely tehát humánus célokat szolgál, már eddig is 81 rendes és 34 pártoló tagja van. Az egyület elnökévé egyhangulag Stern József, alelnökévé Weisz Sándor, pénztárokává Schwarcz Vilmos, ellenőrré Schwarcz M. L., titkárrá pedig Simonovits Dezső választották. Betegfelügyelőül megválasztották: Klein Mór, Krémer Jakab és Spitz Gyula. Együleti orvosok: Dr. Burger Péter és Dr. Balkányi Emil. Választmányi tagok: Baum Miksa, Rosenthal Dániel, Markus Miksa, Emerich Arnold, Hoffman Sándor, Keiner Adolf, Frankl Ferencz, Dr. Balkányi Miklós és Kaufman Alajos. Az egyület a szükséges előmunkálatok befejezése után, azonnal megkezdí tényleges működését. Az együletbe óhajtok szíveskedjenek a belépési ajánlati iv átvétele végett az együleti titkárnál jelentkezni.

Házi tolvajok. Ferenczi főszolgabíró házmestere és egyik rendőre feltörték a pinczét és megdézsmálták a bort, meg a fát. De rajtakapták őket a lopáson s most mindkét jómádár a hűvösön van.

Hol lesznek febr. hó folyamán országos vásárok? 2-án: Szatmár, Gyöngyös, Kunhegyes. 3-án: Bősörmény. 3-4-én: Kun-Szent-Miklós. 4-én: Nagy-Károly. 5-én: Nagy Majtény, Belényes, Csenger. 7-én: B. Diószeg. 8-án: Nagy-Kálló, H.-Dorog. 10-én: Lugos. 13-án: Miskolcz. 14-15: K.-Sz.-Márton. 15-én: Mád. 16-án: Berczel, Király-Daróc. 18-án: Dabas. 19-én: Jász-Apáti. Székelyhid. 20-án: B.-Keresztur. 24-én: Szolnok. 24-25-én: Árokszállás. 28-29-én: Laczháza.

Nyilvános számadás az asztalos ifjuság által jan. hó 24-én tartott táncvizigalomról: bevétele 256 frt, kiadás 206 frt a tiszta maradvány 50 frt, melynek feleresze az E. M. K. E. javára feleresze az asztalos tanoncok ösztöndíjára fog fordíttatni. Felülizettek a bál alkalmával gr. Dégenfeld József főispán ur 2 frtot, Révész Balint püspök ur 2 frt, Szakszó Rezső prépost ur 1 frt, özv. Hegyi Mihályné öngyásága 2 frt, Dóczi Gedeon ur 2 frt, Márk Endre ur 5 frt, N. N. 5 frt. Harsányi István ur 5 frt, Nagy Péter ur 4 frt, Kovács Sándor ur 4 frt, Tóth Béla, Karak Gábor, Kulcsár János, Törő Imre, Wibirál János urak 2-2 frt, özv. Molnár Györgyné 1 frt, Szabó Lajos, Acs Imre, Matulich János, Blatner Károly, Róz Jakab urak 1-1 frt, N. N. 50 kr. együtt 48 frt 50 kr, mely szíves adományokért fogadják hálás köszönetünk nyilvánítását. Kerekes Albert b. biz. elnök, Náday Rezső pénztárnok, Szűcs István ellenőr, Szilágyi Lajos jegyző.

A Kochin hatása. Berlinben a »Medicinische Gesellschaft« ülésén Guttman Pál igazgató (moabiti városi kórház) közölte, hogy ő és Ehrlich tanár gondos mikroszkopikus vizsgálat alá vették 28 betegnek a véré, de vizsgálatuk eredménye nem erősítette meg Liebenau (Triest) amaz észleletét, hogy a Koch-féle szerrrel kezelt betegek vérében gümöbaccillusok fordulnának elő. Az általuk megvizsgált vérben bacillust soha nem találtak. Az előadó statisztikai adatok alapján konstataulta ezután, hogy 164 beteg közül 63-nál, kiket a Koch-féle szerrrel kezelték, javulás állott be és a betegség első stadiumában levő 51 beteg közül 41-nél mutatkozott javulás.

Vakmerő kocsisás. Rohan herczeg 250 Lajos-aranyban fogadott Torlonio herczeggel, hogy négy lovas fogatával lemegy a monaccói nagy kö-lépcsőzetten. A fogadást a napokban megnyerte; éjfél után 2 óraker; barátai nagy szorongása közt, de szerencsésen lement a lépcsőn, a mi különben műszóval élve nem olyan nagy »tus« a Sándor Móríc gróf lovastetteihez képest, melyek között csak kisebbszéri volt az egy ötös fogattal lejtő a budai var-lépcsőjén.

Felülizetések. Az »iparoskör« által f. évi január 25-én a »Bika« szalloda termében tartott jótékony czélú táncvizigalom alkalmával következő felülizetések tettek: Csapó Ferencz ur 5 frt, Szepessy Gusztáv, Szikszay

Lajos, Harsányi István urak 4-4 frt. Sesztina Lajos, Dr. Bakos Imre urak 3-3 frt, Özv. Hegyi Mihályné urnő, Révész Balint, Szedlák József, Serli Ede, Székely József, Malatinszky Ferencz, Vadon Sándor urak 2-2 frt. Biczó Gyula, Kulcsár Imre, Tolnay Dániel, Kiss Miklós, Strack Hugó, Veréb Lajos, Ifj. Rác Lajos, Kronauer Gyula, Bisutka Gábor, Jobbágy Imre, Fórián János, Horváth János, Nagy Lajos, Bauer Ignátz, Horváth István, Molnár Ambrus, Nagy Sándor, Kiss Mór, Dankó Mihály, Buzágh János, Nagy Lajos, Rakovszky Géza, Jóna Dániel, Irányi Béla, Csürködy Sándor, Gyulai László, Trnka Ferencz, Sövényi István, Huber József, Lőrincsik László, urak 1-1 frt. Károlyi Sándor ur, 1 frt 30 kr. Kronovszky Ferencz, Ifj. Orosz István, Koppányi Károly, Bartha János, Ormós Károly urak 50-50 kr. Szlama Márton ur 20 kr. Összesen 71 frt.

A halottégetés. Eddig az összes államokban 39 hamvasztó kemence működik. Olaszországban 23, Amerikában 10, Angliában, Franciaországban, Németországban, Svájcban, Dániában és Svédországban csak egy-egy. 1876 óta Olaszországban 1176 halott égettetett el, míg a létező összes hatotthamvasztó kemenczékben csak 1269-re megy az elhamvasztottak száma.

Színház.

A *becsület* előadásai szombaton és vasárnap oly nagy közönséget vonzottak a színházba, hogy remélhetőleg még mai harmadik előadása is telt ház előtt fog végbemenni. A remek színmű s annak jeles előadása e pártolást teljes mértékben meg is érdemli s mindenki csak jót és szépet mond róla, a ki látta és hallotta.

A darab meséjét már mult szerdai számunkban ismertettük, az előadásról mai tárczánk hoz részletes tudósítást.

Püspöki Imrénének a mi közkedveltségű jeles apa-színészünknek holnap lesz a jutalomjátéka a »Színházi képtelenségek« című kaczagtató bobózatban. A közönség bizonyára megragadja az alkalmat, hogy kifejezze elismerését a derék színész iránt, ki egészen a miénk s ki — mint halljuk — már nemsokára visszavonulni készül az izgalmas deszkáktól.

Az első billiomos Amerikában.

Tudják önök, mennyi az: egy billió? Epen ezerszer annyi, mint egy millió, tehát mint az a szám, melyet eddig a legnagyobb gazdaság megjelölésére használni szoktak. Nos, ezentul fel kell hagynunk ezzel a szokással. Nem fogjuk azt mondani, hogy az az ember, a kit a leggazdagabbnak tartunk, milliomos: azt kell róla mondanunk, hogy billiomos.

Negyven esztendővel ezelőtt New-Yorkban egy könyv jelent meg Amerika leggazdagabb embereiről. Akkor ugyancsak nagy vagyon-számba ment a százezer dollár, a mi egy negyed millióéskának felel meg s takaros kis jószág egy halomban, de a minek az értékét nagyon alászállítják az egész milliók. S ezek gyorsan termettek Amerikában. Nehány esztendővel ezelőtt New-Yorkban olyan reggelit adtak, melyen csak az jelenhetett meg, akinek legalább csak egy millióeska nyomta a zsebet.

Maholnap ezek az urak, a kiket akkor annyira irigyeltek, erősen háttérbe szorulnak. Ha Amerikában a virilista-intézmény divnék, a nagy városok virilistái közé be nem jutna olyan koldus ember, a kinek csak egy kurta milliója van.

Kétszázötvenre rug ma Amerikában azok száma, a kik átlag husz millió dollárral bírnak: olyanok, a kik megengedhetik magoknak az élvezetet: a tulajdon pénzüket egész kétszáz millió dollárig számolhatni, csak négyen vannak. Ezekből gyorsan válnak billiomosok, mert még a század vége előtt bizonyosan együtt

lesz egy kézben az első billió, ez a mesés szám, melyet eddig csak a matematikusok ismertek és használtak. Ez a négy isten-választottja, ha akarná, bátran ölbe tehetné kezét, a legközelebbi husz vagy negyven év alatt okvetlenül billiomossá válnék. Vagyonuk ép akkora, hogy annak kamatra és kamatos kamatra való egyszerű elhelyezése az említett időszakban meghozná az ezer millió dollárt.

Az amerikaiak praktikus emberek. Zsebébe néznek egymásnak. S míg az óvilágban mindenki azon kezdené, hogy tömjént gyujt és a tenyerét tartja a leendő első billiomos elé, odaát már most kezdenek azzal foglalkozni, hogy a billiomosok elszaporodásának gátat vessenek. Megakarják akadályozni, még pedig törvényhozási uton azt, hogy ilyen képtelen összegek egyes keveseknek kezébe folyjanak össze.

Amerika közvéleménye már most figyelemmel kíséri, ki lesz az egyesült államok első billiomosa s érkezése milyen befolyást fog gyakorolni az egyesült államok kulturális, gazdasági és társadalmi életére. Kíváncsiságukat nem nehéz kielégíteni. A valódi yankee évek óta ismeri azt a négy egyént, akik közül az első választott kikerülend. Jay Gould, Mackey J. W., Astor J. John és Rockefeller D. John nevei e boldog halandóknak. Mindenikük olyan pénzhatalmat képvisel, miről a mi ó-világi fogalmaink szerint a legkisebb képet se alkothatjuk. Az amerikai közvélemény favoritja az első billiomosságra az utóbb említett Rockefeller, kinek évi jövedelme évek óta, évenként rendszeresen 1—2 millióval emelkedvén, mult évben tíz millió dollárra ment s magánvagyonára értékét legalább százötven millió dollárra teszik.

Hát bizony, akármennyire igyekezzenek is utjába lépni egy ilyen rengeteg hatalomnak, a minőt ezer millió dollár minden irányban gyakorolhat, ez aligha lesz lehetséges. A dollárok eme tömege egybe fog gyűlni, érzetű hatását s előre láthatólag nagy átalakulásokat idéz majd elő oda át, hol a legnagyobb hatalom mindig a pénz volt és lesz.

Irodalom és művészet.

„Curly egy színész története“ a czime az Egyetem Regénytár legújabb kötetének, mely a vállalat VI. évfolyamának 5. kötetét képezi. Irta Koleman John, angolból fordította Szigethy Szalay Erzsike. A „Curly“ rendkívül érdekesen s vonzóan megírva, egy színész élettörténetét tárgyalja, ki szépségével, művészetével megnyeri egy előkelő gazdag fiatal nő szerelmét, de éppen feláldozó szerelme miatt veszti el. A kölcsönös feláldozó, hű s kitartó szerelmet meleg szívvvel és megkapó közvetlenséggel rajzolja az író, azt az erkölcsi tanúságot állítva elénk, hogy a legmélyebb és legigazabb szerelem mellett is beállhatnak félre értésből olyan akadályok, melyek az egymást szerető szívek egyesülését lehetetlenítik. A kötetben még egy másik igen kedves humorisztikus elbeszélést találunk, a czime „Miért maradtam én aglegénynek“, mely szintén Szigethy gondos fordítását dicséri. — A kötet ára csinos, piros egész vászonkötésben 50 kr.

CSARNOK.

„A becsület.“

— Humoreszk. —

Találjátok ki gyerekek, mi jót hoztam nektek?

»Majmos könyvet, — apa!«

Nem!

»Mézes mogyorót — papa!«

»Jobbat annál!«

»Hát akkor czukorfütyölőt!«

»Látom, egyik se tudja már kitalálni

A hat gyerek örömeben úgy összebörzölt egymás haját, hogy mesterség lesz simára kifésülni.

— Csak nem a megígért tubákkal akar

meglepni? — sipított közbe a sárga kanapén ülő anyós, a szeretetreméltóság sajátos nemével.

— Oh! nem, a régen várt tollaskalap,

— ugy-e Janikám? replikázott Klotild mama.

— Pompadour puder! Pompadour puder!

A régi ígért! — csattogott a bájos sógor nő,

aki szinte igényt tartott a családi örömhöz.

— Se majmos könyv, — se tollaskalap,

se mézes mogyoró, sa czukorfütyölő, se tubák,

annál kevésbé Pompadour puder, — egészen

más — egy családi páholy jegy a mai elő-

adásra!

— Csak nem »Florentine-t« adják?

— Nem! ma a világ híru Sudermann

nagy hatásu színművét fogjátok meglátni, ame-

lyet Párisban, Berlinben, Budapesten óriási

forrongás előzött meg. — Czime: »A b e c s ü l e t.«

— Minő áldozat! mily gyöngéd előzékeny-

ség! Páratlan udvariasság, — kezdé magasz-

talásait az anyós.

— Oh! te aranyos apa! hizelegtek a

gyermekek.

— Te minta-férj — toldá az asszony.

Te, a világ legszeretettelőbb sógora!

végezte be a sógornő.

— A gyerekeket ki kell öltöztetni, meg

kell mosdatni!

— Mondd csak kedves Janikám, hogy ju-

tottál arra a gondolatra, hogy te ma a család-

dot a színházba vidd?

— Csupa véletlen az egész!

— Hogyan?

— Mondja sógor.

— Amint a piaczon Mendelovics előtt

jövök, a hol a hidegben a csavargók szoktak

bokázni, — alázatos hangon megszólít egy

közülök: »Tekintetes ur!« »Mi az?« »Van ne-

kem egy színházi jegyem a mai előadásra...«

»Hogy jutottál hozzá?« »Nyereségre vettem!«

»Hát aztán?« »Nem tudom eladni, odaadom

egy forintért! Megvettem tőle, ennyi az egész!

— Minő véletlen szerencse!

— Oh! ha akkor egy kicsit késel, —

most nem volna jegy.

— Zsuzsi!!! kiáltott ki az előszobába

Rotter ur — porold ki a frakkomat!

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

Csapás után csapás!

A gyerekek elkezdtek verekedni és visítani mire zártkörű pipaszár mulatságot rendezett, köztük a mama,

— Oh! Sudermann, ha mindezt láttad volna!

Három negyed hét volt már! Rottorné kétszer elájult. — Végre mérgesen előkiabálta a szoba leányt.

— Te Zsuzsi! nem akarsz ma a színházba menni? Adok egy páholy-jegyet!

— Nem. — csókolom kezét!

— Te ostoba, ma Sudermann híres darabját adják.

— Köszönöm, nem kérek belőle!

— Miért?

— Jözszi azt mondta, hogy 8 óraker a kapuban vár...

— Eredj hát te ostoba, hívd fel a házmestert, hát ha elmegy ő, — csak nem engedem kárba veszni ezt a drága jegyet!

Az öreg Kapusi felzammogott.

— Hallja maga Kapusi, nem menne el maga a színházba? Van jegy is!

— Nem mehetek kérem ássan, mert nekem egész éjszaka kaput kell nyitogatni.

— Csak 10 óráig kedves Kapusi!

— Aztán mit csináljak én ott?

— Uljön bele a páholyba, aztán hallgassa végig a darabot.

Addig s addig, hogy végre Kapusi meglágyult, a kezébe vette a sárga színű jegyet

— lement, megtöltötte a dohányzsacsokját s indult a színházba...

Már 1/8 volt, mikor a foyerbe ért...

Egy hosszú sárga kabátu ur rohant nagy sebbel-lobbal a pénztárhoz...

— Kérek gyorsan egy jegyet!

— Nincsen! még tegnapelőtt elfogyott

Tessék a holnaputánra előjegyezni.

— Mit csináljak? mit csináljak? sápitó-

zott a sárga kabátos s csaknem a haját tépte...

Kapusi nem azért volt házmester, hogy a hely-

zet signaturáját fel ne ösmerte volna. Odaál-

litott hirtelen a sárga kabátos elé:

— Van nekem egy sárga czédulám!

— Bravó amice! — kiáltott fel örö-

mittasan. — Ime itt van az ára! S ezzel egy

ötöst nyomott Kapusinak a hatos markába.

Erre két irányu rohanás történt, — a

sárga kabátos fel, — a házmester el...

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

Közgazdaság.

Gyümölcsstenyésztesünk érdekében.

A mezőga dasági termelés egy igen fontos ága a hazai gyümölcsészet, mely évek óta parlagon hever s melynek életre ébresztésére jelenlegi földmivelésügyi miniszterünk Bethlen András gr. nagyobb szabásu akcióit indított meg. Ezen akciónak ma két rendbeli fontos szerepe és feladata van és pedig egyrészt az

egyoldalú gabonatermelés egyensúlyozásánál egy oly kulturális ág felkarolása, mely, mint ismeretes, helyesen és gyakorlati irányban vezetve a mezőgazdasági egyéb ágaknál több jövedelmet ad s épen oly vidékeken gyorolható, hol az égalj és talajfelület minősége az értékesebb cereáliák termelésére alig alkalmas s hol a lakosság mégis sokkal sűrűbb s szegényebb. Másrészt aktualitást nyer ezen akció azon óriási csapás folytán, melyet a filloxera az utolsó évtizedben bortermelésünkre mért. A filloxera pusztítása folytán ugyanis sok oly lankás hegyoldal vált parlaggá, melyen a szőlőművelés sem a hazai fajtáinkkal gyérités mellett, sem pedig a talajra nézve oly nagy igényekkel bíró amerikai szőlőfajokkal nem folytatható; ily helyeken, mint Franciaország számos példája megmutatta, az amerikai szőlőkkel levonultak a jobb, gazdagabb talajokba s a hegyoldalokat valamely ott jól tenyésző gyümölcsnemmél igyekeznek úgy, a hogy lehet értékesíteni. Bethlen András gr. miniszter ezen akcióban igen gyakorlati irányban indult ki. Mindenekelőtt beutaztatja szakközegével az országot, hogy a gyümölcsészeti viszonyokat tanulmányozza, s gyümölcsnemekkel érintkezők, kivanalmaikkal megismerkedjék. Egy igen fontos teendője a szakközegnek mindenütt megállapítani azon gyümölcsnemeket és fajokat, a melyek az eddig tett tapasztalatok szerint biztosan teremnek és értékesíthetők. Ha így az ország összes vidékeiről az adatok együtt lesznek, akkor fog következni a második lépés t. i. az így kiválasztott fajokból az ojtványoknak állami uton nagyban és olcsón való előállítás. E célra állami faiskolák fognak felállítani és pedig az ország több vidékén. Miután szakképzett kertészekben nagy szükség van; másrészt pedig nagyobb akcióra nézve még a nagyobb eszközök sem állanak azonnal rendelkezésre, hogy a tevékenység

mégis már az év tavaszán megindulhasson — lehetőleg állami intézetek telepein, vagy azok közelében lesznek ily faiskolák felállítva. Két három szakintézetnél a fajok tanulmányozására s az ojtóvesszők nagyban való előállítására törzskertek rendeztetnek be. E mellett addig is, míg a létesülendő mezőrendőri törvény a faiskolák ügyét szabályozni fogja, a miniszter serényebb működésre kívánja serkenteni a tanító-képezdei és községi faiskolákat is s midőn ezeket felügyelet alá helyezi, egyúttal egy faiskolai hivatalos közlöny kiadása által módot nyújt a kezelőknek arra, hogy szakkérdésekben támogatván, a szem elé tűzött nagy cél, a gyümölcsnemek termelési zonák szerinti általánosításában közreműködjenek. Gondoskodni kíván Bethlen gróf miniszter arról is, hogy a gyümölcs értékesítése úgy friss, mint feldolgozott állapotban is megkönnyíthessék s a feldolgozási eljárás, főleg pedig az aszalás tökéletesíthessék. E végből tervbe van véve a legjobb gyümölcs és főleg francia szilva-aszalók felállítására s úgy az aszalás, mint továbbá a friss gyümölcs helyes csomagolására nézve gyakorlati tanfolyamok tartása s gyümölcsvásárok rendezése.

Milyen hosszú legyen a szecska?

Minél apróbb a szecska, annál gyorsabban eszik az állatok a kihalás és az emésztés rovására. A lovaknak való szecska rövidebb legyen, mint a marháké; legyen $1\frac{1}{2}$ — $2\frac{1}{2}$ cm. a szalma minősége szerint. A fölötté rövid szecskának a lóra azon rossz hatása van, — hogy a gyors evés miatt nem keveredhetik hozzá elég nyál és gyomornedv s a gyomrot igen hamar megtölti. E mellett a rövid szecska előállítására sokkal több kerül, mint a hosszúé. A szarvasmarhának való szecska $1\frac{1}{2}$ —4 cm. hosszú legyen. Az igen rövid szecska a szarvasmarhának azért nem jó, mert mindjárt az első lenyelés után a szájrétű gyomorba jut és

így az emésztési folyamatot zavarja. A szecska étetésének a szarvasmarhánál különben is az a célja, hogy a répadara és más konzervált eledel ne fogyasztassék el tulságos mohósággal. A szalma stb. tápértéke a szeckavágás által nem fokoztatik és a szalmának vagy szénának egészben etetése sokkal célszerűbb, különösen ha a takarmány kevés, vagy drága.

Holnap, kedden 1891. február hó 3-án páros bérletben itt negyedszer:

A becsület.

Szinmü 4 felvonásban.

Felelős szerkesztő: **Kósa Barna.**
Kiadók: **Szinay Gyula** főszerkesztő és **Dr. Bakonyi Samu** főmunkatárs.

Dr. BORBÉLY IMRE
FOGORVOS.

Lakik: **Piacs-utca 1711-ik szám alatt.**
Rendel naponta déle 9—12-ig, délután 2—5-ig.

Odvas fogak vagy azok gyökereinek eltávolítását, fogtöméseket (plombirozás) arany, amalgam, cémenttel stb. műfogak betételével a hiányzó tökéletes pótlását, a fogak tisztítását szakértelemmel gyorsan eszközözi.

Előírása után készült, kitűnő hatásnak bizonyult fogpaszta, szájvíze és fogkefeje, kapható Debreczenben az összes gyógyszerárakban, valamint Szentkirályi Tivadar műiparúru üzletében.

Főraktár Muraközy gyógyszerárakban.

Rickl József Zelmos

DEBRECZENBEN.

Ajánl

„ASTRALINE“

nevű legjobb **salon petroleumot**, mely nem robban még 70° C. mellett sem. Igen alkalmas minden szoba világításra, mert nem füstöl és nem terjeszt semmi szagot továbbá igen olcsó árak mellett

király-petroleumot

Angol fehér, Ananás, Jamaicai, Cuba, Brazília

RUMOKAT,

CARAVÁN CSALÁDI THEAT

és

thea süteményeket

Különös figyelmébe ajánlva a mélyen tisztelt közönségnek a mai kornak megfelelő orvosilag rendelt

Francia cognacot

ugy belföldi leghiresebb világosít, a melyek nagy raktáron vannak.

SZABADALMAKAT

uj találmányokra kieszközöl és értékesít és

VÉDJEGYEKET

lajstromoztat minden államban

Benedek Lajos és Társai

szabadalmi irodája

BUDAPEST, MUZEUM-KÖRUT 10,

mely iroda a keresk. miniszterium 24324 86. számú körrendeletével a föltalálók bizalmába ajánlatott és évenként 500-nál több szabadalmat eszközöl ki.

Szekrénykályha.

Majolika- és szalonkályha gyárunk képviselésére kerestetik erre vállalkozó egyén.

TITEL O.-féle

műszerépgyár részvénytársaság.

Meghívás.

A HAJDU-NÁNASI TAKARÉKPÉNZTÁR RÉSZVÉNYESEI

az 1891-ik évi febr. hó 22-én d. e. 10 órakor H-Nánáson a városháza nagytermében tartandó

ÉVI RENDES KÖZGYÜLÉSRE

tisztelettel meghívotnak.

A közgyűlés tárgyai:

1. Igazgatói jelentés az 1890-ik üzleti év eredményéről.
2. Az 1890-ik évi zárszámadások bemutatása és elbírálása.
3. A felügyelő bizottság és a nagy választmány kiküldötteinek jelentése a mérleg és zárszámadások megvizsgálásáról, annak kapcsán a felmentvény megadása az igazgatóság, felügyelő bizottság és tisztviselők részére.
4. Elnök és alelnök választás.
5. Kilépő választmányi tagok választása.

Pákozdy Lajos,

elnök.

H I R D E T É S E K

a „DEBRECZEN“ részére **jutányos áron**

fölvétetnek a kiadóhivatalban.

A hirdetések vagy Szinay Gyulához (csapó-utcza, 383. sz.), vagy egyenesen a kiadóhivatalba [nagy-uj-utcza, 1702. sz.] küldendők